

Кременчуцька загальноосвітня школа I – III ступенів № 22
Кременчуцької міської ради Полтавської області

Урок української мови з класу

Підготувала вчитель вищої категорії,

«старший вчитель»

Пальчик Л.Д.

2016 р.

Тема. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній.

Мета. Ознайомити учнів з новими поняттями: «рід іменників», «чоловічий», «жіночий», «середній» рід. Вчити учнів усвідомлено розрізняти рід іменників. Вдосконалювати навички роботи зі словником. Виховувати любов та повагу до рідної мови.

Обладнання. Тлумачні словники, сигнальні картки, таблиця, малюнок ребуса, репродукція картини Їжакевича «Тарас-пастух».

Хід уроку:

I. Організація класу.

Щоб помилки хитрі й спритні
не ховались у рядках,
щоб слова у кожному реченні
опинились на місцях,
будемо гарно працювати,
свою пильність розвивати.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Каліграфічна хвилинка.

Ребус (Література).

- Якою літерою починається слово?

Л л лі ел ле література

2. «Слово в слові». Літера, тур, театр, літа .

3. Метод «Мозковий штурм».

—З якими словами у вас асоціюється слово «література»?

4. Словниковий диктант.

Загадка, оповідання, вірш, фольклор, повість, поет, письменник, молитва.

5. Робота зі словником. Фольклор – усна народна творчість.

6. Повторення вивченого про іменник.

– До якої частини мови належать слова словникового диктанту?

- Назвати іменники, що означають назви істот, назви неістот.

– Яке слово не можна перенести з рядка в рядок?

- Назвати двоскладові слова.

7. Гра «Хто більше».

Дібрати власні назви .

Поети:

Письменники:

Країни:

- Яка спільна орфограма для власних назв?

8. Гра «Позмагаємось з поетом». Скласти речення.

калина, у лузі, Зацвіла, червона. Тихесенький, на землю, вечір, спадає.

– Чий це слова? (Т. Г. Шевченка).

9.6. Метод «Займи власну позицію».

У першому реченні один іменник. Так чи ні?

У другому реченні два іменники. Так чи ні?

Перше речення розповідне, неокличне, Так чи ні?

III. Підготовка до вивчення нового матеріалу.

Виписати іменники в початковій формі, навпроти кожного іменника записати, яким словом можна його замінити (він, вона, воно).

Калина(вона), луг(він), земля(вона), вечір(він).

IV. Повідомлення теми, мети уроку.

V. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу.

1. Розповідь про історію виникнення категорії роду іменників.

Давним - давно майже всі слова у мові поділяли на два роди: чоловічий і жіночий. Це було пов'язане з уявленням давніх людей про чоловіче і жіноче у природі. Згодом люди зрозуміли, що їх оточує чимало неживих предметів, тобто неістот. Люди почали називати їх словами середнього роду. Терміни чоловічий, жіночий і середній рід дісталися нам у спадок від давньогрецьких філософів і граматиків. Ще у V ст. до нашої ери філософ Протагор, а потім Аристотель вибрали терміни чоловічий і жіночий тому, що до першої групи належали слова, що означають істоти чоловічої статі, а до другої – ті слова, що означають істоти жіночої статі. Усе, що не ввійшло до чоловічого і жіночого роду, було названо ніякий рід. В українській мові - середній рід.

2.Робота з таблицею.

3.Колективне виконання вправи 304.

4.Робота на правилом про іменники чоловічого, жіночого та середнього роду.

5.Вибіркове списування (за матеріалом вправи 306).

6.Робота зі словниковими словами: електрика, радіо. Визначення роду цих іменників. Побудова речень з цими словами.

Робота зі словником.

Радіо – передавання інформації на відстань без дротів за допомогою радіохвиль.

7. Хвилинка – цікавинка.

Радіо винайшов російський інженер Попов в 1895 році.

VI. Узагальнення й систематизація отриманих знань.

1.Творча робота. Твір – мініатюра. Репродукція картини Їжакевича «Тарас – пастух».

Зелений луг, отара овець, блаґенький одяг, русява голівка, солом'яний капелюх.

Визначення роду іменників.

2.Гра «Ланцюжок».

Відгадати загадки, визначити рід іменників-відгадок.

Зимою спить, а літом шумить. (Річка) . Яке місто літає? (Орел). Не бджола, а гуде, не птах, а летить. (Літак). У воді росте, а води боїться. (Сіль). Що без дірки наливається? (Яблуко).

3.Гра « Упізнай предмет за ознакою». Визнач рід іменників.

Рідна, лагідна, найдорожча - ... (мама).

Запашний, білий, смачний, пшеничний - ...(хліб).

Білий, холодний, пухкий - ...(сніг).

Біле, солодке, холодне, вершкове - ...(морозиво).

Нова, цікава, бібліотечна - ...(книга).

VII. Підсумок уроку.

Гра «Визнач рід іменників».(Сигнальні картки).

Олень, молоко, сонце, дошка, вікно, радість, сестра, Роман, серце, книжка, диктант, дерево.